

Rigsdagstidende.

1854. Forhandlingerne paa Folkethinget. Nr. 246.

Femte Session.

74de Møde.

Torsdagen den 26de Januar.

(Fortf.)

Indenrigsministeren: Forsaavidt det forelagte Udfast angaaer det Gods, som hører til Lehn og Fideicommisser, da vedkommer det nærmest min høitærede Collega, og jeg kan alene henholde mig til hvad der fra hans Side i den Anledning er yttret. Hvad de offentlige Stiftelsers Gods angaaer, saa maa jeg bemærke, at der ogsaa kun er en ubetydelig Deel af dette, som henhører under de mig betroede Ministerier. De større Godser, som tilhøre visse offentlige Stiftelser, høre hverken under Indenrigsministeriet, eller under Kirke- og Underviisningsministeriet. Hvad der hører under Kirke- og Underviisningsministeriet er, foruden Herlufsholmsstiftelse, — som er af engangsfæregen Bessaffenhed, og med Hensyn til hvilken jeg i det Mindste ikke turde driste mig til at gaae ind paa noget Forslag, uden at have hørt Forstanderens Betænkning desangaaende — ogsaa noget Strøgods, tilhørende Stiftelser, der høre under bemeldte Ministerium, især Kirker og Skoler. Desuden er der adskillige Embeder, navnlig Præstekald. Alt dette Gods er imidlertid ubetydeligt og ikke af den Natur, at det kunde behandles efter de Regler, som skulle foreskrives i den omhandlede Lov, der forudsætter, at der er en Masse Godser, som staaer under samme Betingelser og skulle sælges efter en sælles Plan. Derimod kan det afhændes isoleret, saasnart Omstændighederne tilraade det. Det er ganske sædvanligt, at saadanne Eiendomme afhændes, og i den korte Tid, jeg har beklødt Kirke- og Underviisningsministeriet, er der afhændet en meget betydelig Deel, deels af Beneficiargodser, som

hørte til Præstekaldene, og deels ogsaa af Skolernes og Kirkerne Gods. Hvad Kirkegods angaaer, da er der, saa at sige, ingen Bannfælgigheder ved Afhændelsen af samme, thi de fleste Kirker ere undergivne Privat-eiendomme. Enten hører de under Domainerne eller ogsaa under de private Godsbesiddere. Blandt disse er der dog for Exempel Sorø Academie, men derom har man jo særegne Regler, men naar Godser, som tilhøre Kirken, og ere undergivne en privat Persons Undereiendomsret, skulle afhændes, da behøves der Kirke- og Underviisningsministeriets Samtykke, for at man kan være sikker paa, at Kirkens Indtægter ikke præjudiceres, men det vil ikke let være Tilfældet, at et Salg, hvorved Kirkeeieren finder sig tjent, skulde være af en saadan Bessaffenhed, at Kirken leed Tab derved, da den naturligtvis beholder sin Prioritet i det, som sættes i Stedet for det afhændede Gods. Det, hvorom der mere er Spørgsmaal, er det enkelte Gods, som tilhører Præstekaldene; dette Gods bliver idelig solgt, naar vedkommende Fæster ønsker at kjøbe og de Myndigheder, som have at sørge for, at Kaldets Indtægter ikke lide, dertil give deres Samtykke. Det bliver ofte solgt langt under dets egentlige Værdi, og at Bonden altid staaer sig ved et saadant Kjøb, kan der ikke være Tvivl om, naar han samtykker deri. Man har enkelte Tilfælde, hvor Bonden gjerne vilde have bedre Kjøb, men hvor han dog, naar han ikke kan faae det kjøbt paa saadanne Betingelser, som han selv ønsker, alligevel giver sit Samtykke dertil, fordi Kjøbet virkelig er fordelagtigt for ham.

Naar man har paaberaabt sig Frd. af 13de Mai 1769, saa maa der lægges Mærke til, at denne Forordning ikke indeholder andet end